

جغرافیای (۱)

نگاهی به کتاب زرد که شامل پرسش‌های مطرح شده در کنکور سال‌های گذشته است بهترین راهگشای طرز مطالعه‌ی کتاب‌های درسی البته با هدف تست‌زنی و به‌دست آوردن بیش‌ترین امتیاز و تراز در هر درس است. مطالب گنجانده شده در این نوشته هم براساس بیش‌ترین فراوانی طرح سؤال در هر درس طی کنکورهای سال‌های گذشته است. پس بهترین راهنمای شما برای مطالعه‌ی بهتر مطالب درسی همان سؤال‌هایی هستند که در سال‌های پیش از این آورده شده‌اند. درس جغرافیای (۱) شامل ده فصل است و از این کتاب طبق بودجه‌بندی کنکور **۵ سؤال** مطرح می‌شود.

درس اول این کتاب **علت مفهومی بودن و نگاه محتوایی به علم جغرافیا** معمولاً برای طراحان سؤال جذاب بوده است به ویژه بحث منابع گردآوری اطلاعات از منابع مختلف توسط جغرافی‌دانان.

درس دوم همواره برای طراحان سؤال اهمیت داشته است از یک‌سو حجم زیاد درس و از سوی دیگر اهمیت مطالب آن مایه‌ی جلب توجه است به ویژه بحث **آب و هوا و تنوع توده‌های هوایی که کشورمان را تحت تأثیر قرار می‌دهند.**

در نگاهی به جغرافیای انسانی ایران (درس سوم)، معمولاً **عوامل مؤثر در شکل‌گیری سکونتگاه‌های شهری و روستایی** بیش‌تر مورد توجه بوده‌اند.

مباحث درس چهارم جزو مواردی بوده است که همواره پرسش برانگیز بوده، به ویژه مطالبی که در مورد **علل پیدایش بیابان‌هاست.**

درس‌های پنجم تا هفتم با وجود حجم کم و مطالب به نظر ساده‌ی آن به راحتی چالش برانگیز هستند پس بهتر است که این دروس را کمی مفهومی‌تر و با دقت بیش‌تری بخوانید و به راحتی از کنار مطالب آن نگذرید.

درس هشتم از آن‌جایی که به مهم‌ترین چالش امروز زندگی انسان در زمین می‌پردازد، اهمیت دارد به ویژه **وارونگی دما، آلودگی هوا و باران اسیدی.**

در مطالب درس نهم **آلودگی‌های مربوط به دریای خزر و خلیج فارس** با دقت بیش‌تری مطالعه شود.

در مطالب درس دهم، شکل‌ها و نقشه‌ها را به دقت بررسی کنید و اگر در فهمیدن آن‌ها با مشکل مواجه هستید حتماً از آموزگار خود کمک بخواهید. در این درس **پراکندگی و علائم پیش‌بینی زلزله و همین‌طور پراکندگی و علل وقوع سیل** اهمیت بیش‌تری دارد.

در مطالب مربوط به درس یازدهم، **مقدمه‌ی آن و همین‌طور مخاطرات طبیعی و پیش‌بینی سیل** معمولاً سؤال برانگیزتر بوده و مطالعه‌ی آن‌ها دقت بیش‌تری را می‌طلبد.

در درس دوازدهم **شکل‌ها و نقشه‌ها** با دقت مطالعه شوند. **اهمیت گردشگری و نواحی عمده‌ی گردشگری** اهمیت بیش‌تری دارند.

درس سیزدهم **جاذبه‌های گردشگری در ایران** را مطالعه می‌کند. **توجه به جاذبه‌های طبیعی و فرهنگی از یک‌سو و دقت بیش‌تر به سیمای گردشگری کنونی کشور، اهمیت دارد.**

برای مطالعه‌ی درس چهاردهم سعی کنید که **مطالب درسی را با نقشه‌ها و شکل‌ها تطبیق دهید** و به این روش مطالب را عمیق‌تر به ذهن بسپارید. این درس همواره سؤال برانگیز و دارای جاذبه‌ی طرح سؤال بوده است.

در مطالب درس پانزدهم، **آثار مهاجرت از روستاها** بیش از هر چیزی مورد توجه بوده است.

درس شانزدهم و هفدهم مربوط به **آب‌ها و نحوه‌ی بهره‌برداری از آن‌هاست** در مطالعه‌ی مطالب مربوط به این دروس، **اعداد و ارقام را جدی بگیرید و با ارتباط دادن مطالب آموخته شده با آنچه امروز به عنوان چالش بحران آب با آن مواجه هستیم،** به خاطر بسپارید.

دانش‌آموزان در مطالعه‌ی یک کتاب درسی رویه‌ی غالبی دارند و آن این است که معمولاً درس‌های پایانی کتاب را با تساهل بیش‌تری مطالعه می‌کنند. اصرار بر این است که درس هجدهم که یکی از مهم‌ترین بحث‌های امروز در جغرافیا مربوط به آن است را با دقت بسیار بیش‌تری مطالعه کنید چرا که این درس حاوی مطالب بسیار ارزنده‌ای از مفاهیم با اهمیت علم جغرافیا است.

این کتاب مشتمل بر هشت فصل است و طبق بودجه‌بندی کنکور ۵ سؤال از آن مطرح می‌گردد.

فصل اول کتاب (ناحیه چیست؟) همواره سؤال برانگیز بوده است پس این فصل را حتماً با این اطمینان بخوانید که از آن **یک سؤال** آورده خواهد شد. در مطالعه‌ی این فصل بیشتر قسمت‌هایی را مورد توجه قرار دهید که مفاهیم مربوط به ناحیه، ناحیه‌بندی و کانون و مرزهای آن را بررسی می‌کند.

در فصل دوم یعنی زندگی در نواحی ساحلی، **پراکندگی سواحل، عوامل تغییر سواحل و آلودگی و مدیریت آن** از اهمیت بیش‌تری برخوردار هستند.

از فصل سوم (زندگی در نواحی کوهستانی) غالباً سؤال طرح می‌شود به ویژه بحث مربوط به **نقشه‌ی توپوگرافی** که مقدمه‌ای بر مبحث نقشه در کتاب جغرافیای پیش‌دانشگاهی است. **چگونگی ایجاد کوهستان‌ها، توانمندی‌ها و همین‌طور مشکلات زندگی در نواحی کوهستانی** هم از مطالب با اهمیت این فصل هستند.

فصل چهارم هم غالباً سؤال برانگیز است به ویژه بحث مربوط به **اشکال فرسایش بادی در بیابان‌ها شکل‌های مربوط به آن** را با دقت مطالعه کنید و نگاهی هم به **محدودیت‌ها و مشکلات زندگی** در این نواحی داشته باشید.

مطالب گنجانده شده در درس هشتم معمولاً با تساهل بیش‌تری از جانب دانش‌آموزان خوانده می‌شود اما پیشنهاد ما این است که این درس را با دقت بیش‌تری مطالعه کنید.

در مطالعه‌ی فصل پنجم (زندگی در نواحی قطبی)، **آب و هوای قطبی، یخچال‌های قطبی، زندگی انسان در این مناطق و همین‌طور توان‌های محیطی نواحی قطبی** از اهمیت بیش‌تری برخوردار هستند.

فصل ششم جزو فصل‌هایی است که همواره طراحان به طرح سؤال‌هایی از آن پرداخته‌اند پس این فصل را با این اطمینان مطالعه کنید که از آن حداقل **یک سؤال** طرح خواهد شد. در این فصل معمولاً مطالب مربوط به **سکونتگاه‌های روستایی** با اقبال بیش‌تری برای طرح سؤال روبه‌رو بوده‌اند.

در فصل هفتم مطالب مربوط به ناحیه‌ی **خلیج فارس** و در فصل هشتم، **انواع سیستم‌های کشاورزی** اهمیت بالاتری برای مطالعه دارند.

جغرافیای دوره‌ی پیش‌دانشگاهی مشتمل بر ۶ فصل است. از این کتاب نیز طبق بودجه‌بندی کنکور، **۵ سؤال** مطرح می‌گردد.

اگر به طور کلی بخواهیم دروس با اهمیت را از نظر میزان ارائه‌ی تست در کنکور سال‌های قبل معرفی کنیم باید بگوییم که از میان نه درس این کتاب **دروس ششم و تاحدی درس پنجم** دارای **کم‌ترین** میزان اقبال در طرح سؤال بوده‌اند و **درس‌های دوم، سوم، چهارم و هشتم** معمولاً **بیش‌ترین** فراوانی را از نظر طرح سؤال در بین سایر درس‌ها داشته‌اند.

در مطالعه‌ی فصل اول **بحث سیستم و روش تفکر سیستمی** از اهمیت زیادی برخوردار است.

فصل دوم به مطالعه‌ی راه و روش پژوهش‌های جغرافیایی می‌پردازد، در این درس **درک پژوهش و روش‌های انجام** آن معمولاً بیش از سایر مطالب سؤال برانگیز بوده‌است.

در فصل سوم یعنی نقشه و فرایند تهیه‌ی آن، **روش‌های تهیه‌ی نقشه، طبقه‌بندی آن‌ها و انواع سیستم‌های تصویر نقشه** بیش از سایر مطالب دارای اهمیت هستند.

فصل چهارم به کاربرد رایانه و سنجش از دور در جغرافیا و انواع سیستم‌های جغرافیایی می‌پردازد. این فصل قطعاً شامل حداقل یکی از سؤال‌های مطرح شده در کنکور است به ویژه بحث **سنجش از دور و سیستم‌های اطلاعات جغرافیایی**. مراحل اصلی یک سیستم اطلاعات جغرافیایی ارزش مطالعه‌ی بالایی دارد، پس مطالب مربوط به آن را با دقت بیش‌تری بخوانید.

در مطالعه‌ی فصل پنجم، **انواع و فواید مدل‌های جغرافیایی و مصداق‌های آن‌ها** اهمیت زیادی دارد.

فصل ششم این کتاب نیز صرفاً شامل یک درس است و این درس همواره **جاذبه‌ی زیادی** برای طراحان سؤال داشته است. این فصل که به مطالعه‌ی **ارزشمندی جغرافیا برای انسان** می‌پردازد، جزو فصول جذاب این کتاب است.

موفق باشید

فاطمه سخایی؛ کارشناس ارشد جغرافیا